

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XX. An prodigium, quo doctor, sese damnatum, publice adstantibus
denunciarit, certum aut saltem verosimile, stante universali scriptorum
ante dictorum silentio, reddere etiam non possit traditio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A scripta authentica designet, multas videlicet Vitas Sanctorum, Chronica item non pauca, Antiquitates, Annales, Historias et archiva tam ecclesiae Sithiensis, quam aliorum monasteriorum Belgii et Franciae, libros alios historicos, ac demum cartas privilegiorum.

verosimilem
utcumque
efficit.

556 Ex hisce omnibus monumentis se Chronicon suum concinnasse asserit: « Ex die et » consule tempora temporibus et ex causis in eo » contentis negotia negotiis concordando. » Non dubito, quin id et diligenter et bona fide praestiterit vir pius et doctus; at sine erroribus factum non esse, luce clarius est. Et sane tale Opus illo seculo, quo vixit Iperius, sine variis erroribus conscribere, humanae non erat industriae, tum quod monumenta multa, quibus utendum erat, non omni careret errore, tum quod varia per conjecturas erant concilianda. Haec autem conciliatio tanto erat difficilior, quanto minus ad perfectionem hodiernam accedebat scientia chronologica et critica. *Hactenus Stillingus noster, qui, quae hic de Iperii Chronico affirmat, loco deinde non uno in Commentario ad Vitam S. Bertini praevio validissime juxta ac luculentissime probat, uti cuique, hunc evolventi, manifestum evadet. Jam vero, cum Iperius, ut alia omittam, non solum e tribus scriptoribus, a Marteneo memoratis, Folquino nimirum Sithiensi monacho, Simone abbate et continuatore anonymo, verum etiam e multis aliis, a Stillingo mox assignatis, narratas in Chronico suo res hauserit, non est, cur prodigiosam, quam narrat, doctoris Parisiensis anastasi et Simonis, Sithiensis abbat, Chronicis depromptam existimemus, ruitque proinde, quae aliquoties famosae de ea narrationi accederet, summa fides. Imo vero, cum res ita habeat, ne quidem ex Iperii Chronico Parisiense prodigium verosimile utcumque efficitur, uti ex jam supra dictis primum est eruere.*

§ XX. An prodigium, quo doctor, sese damnatum, publice adstantibus denunciavit, certum aut saltem verosimile, stante universali scriptorum ante dictorum silentio, reddere etiam non possit traditio.

Qui ferat de
damnato hi-
storia, quam
continua

Innocentius le Masson, ex recensione Morotii Prior Majoris Cartusiae 49, in Opere, a se con-
texto, quod Annales Ordinis Cartusiensis inseri-
psit, annoque 1687 typis Correrianis vulgavit,
lib. 1, cap. 1 de prodigiosa, qua S. Bruno in ere-
mum pulsus fuerit, doctoris anastasi multa dis-
serit, sui que etiam, quo hanc vere contigisse pro-
bet, celeberrimi Ordinis traditionem adducit. Ne
quid, quod ad horribilem illam historiam proban-
dam aut saltem verosimilem reddendam conducere
utcumque possit, silentio a me praeteritum, quis
queratur, ex Opere illo, quod omnium passim mani-
bus non teritur, totum hic spectans, utut prolixum
ac parum urgens, Massoni ratiocinium transcribo.
Hiscum. 8 et seq. ibidem positus verbis con-
cipitur: Falluntur, qui putant per abstinentiam

a carnibus, etiam in morbis, et alias austeritates vitam Cartusiensium abbreviari; nam experi-
mento videmus, plures apud nos usque ad de-
crepitam senectutem vivere, et octogenarium,
imo aliquando fere nonagenarium annum attinge-
re. Videmus ergo non raro monachos sexa-
ginta et amplius annos vixisse in Ordine, etiam
hoc seculo, quando longitudinem vitae humanae
diminutam esse omnes fatentur, si cum praecedentibus
seculis comparetur. Pro exemplo nobis sit hujus
firmioris sanitatis sanctae memoriae reverendus
Pater dominus Joannes Pegon praedecessor noster,
qui ultra sexaginta sex annos vixit in Ordine,
lxxxv annos aetatis habens obiit, et tanto animi
vigore pollebat, ut pridie quam moreretur, adhuc
calamo uteretur ad dispositiones faciendas in Ordine.
Sint etiam pro exemplo duae moniales, quae nostris
diebus diem clausuram extremam: quarum una lxx
annos vixerat in Ordine, altera lxxii. Plures
similes in promptu esset hic referre, qui nostro
seculo obierunt.

AUCTORE
C. B.

558 At si ad praeterita secula retrogrediamur,
reperiemus personas, quae lxxx et amplius annos
vixerunt, imo unam praeter ceteris, quae ultra
centum annos vixit in Ordine. Occurret nobis
R. P. Jancelinus, qui lxxv annis praefuit toti
Ordini. Supputatione autem facta et longiori
aetate reducta ad lxx tantum annos in Ordine
exactos, quam aetatem plures attigisse in sin-
gulis seculis, imo longe superasse, certum est,
reperiemus, senem illum, qui hoc seculo lxx
annis vixit in Ordine, potuisse videre et discere
ab alio ejusdem aetatis sene, quae audierat ab
alio sene, qui postremus senex etiam ab alio
didicerat et audierat historiam, de qua agitur,
et sic traditio illorum quatuor senum feread tre-
centos annos extenditur; quam traditionem a
se invicem facile accipere potuisse, perspicuum
est, cum tres ex illis si videre et mutuo alloqui,
nulla vi illata communi naturae cursui, potue-
rint; nihil enim obstat, quin ultimi primordia
cum primi extremitate concurrerint, et mona-
chus, vigesimum annum agens, nonagenarium
viderit et audierit. Habemus ad manum icones
in capite veterum Statutorum praefixas, quae a
centum et octoginta annis typis excusae sunt,
in quibus videtur historia illa depicta, addita
narratione, quam supra retulimus. Si ergo con-
stituamus nobis pro epocha tempus illud, quo
icones illae typis excusae sunt, et praecedere
faciamus quatuor illos seniores, reperiemus,
illos potuisse discere ab his, qui immediate pri-
mis Patribus Ordinis successerunt, historiam
illam; imo potuisse tunc reperiri in pago Car-
tusiae vicino rusticos, qui S. Brunonem et ejus
socios viderant. Nam rustici in istis rupibus,
ubi aura purior est, et valde frugalis vivendi
modus, diu vivunt.

traditione
Cartusiano-
rum alii ab
aliis
E

F

559 Vidi ipse et non semel interrogavi senem
domesticum domus Cartusiae, vocatum Nico-
laum Planes, e pago Corbello oriundum, qui
viderat R. P. D. Bernardum Carrassum, vita
functum circa annum mclxxxvi et narrabat plura,
quae audierat in juventute sua ab aliis, in de-
crepita aetate tunc constitutis, qui viderant
R. P. Franciscum a Puteo, circa annum mxxi
defunctum. Centum circiter annorum erat iste
Nicolaus, dum diem clausit extremum anno
mclxxxvii. Et ut adhuc res vicinior et enuclea-
tius exponatur et exprimat, ponamus, aliquem
e sociis S. Brunonis vixisse triginta tantum an-
nis

acceperint, ad
Puteanum
venire potue-
rit, Massonis
exponit;

AUCTORE
C. B.

nis a die accessus eorum ad rupes Cartusiae, quemdam etiam ex his, quem ad Institutum suum primi Patres receperant, LXX annis ei supervixisse, ecce jam fere centum annos tenemus, et sic annum MCLXXXIV attigimus; quibus si addatur aetas quatuor illorum seniorum, quae ad CCLXXX annos pervenit, annum MCDLXIV habebimus, sicque aetatem R. P. Francisci a Puteo attingemus, viri in utrisque litteris versatissimi et insignis doctoris, qui Statuta ista vetera typis mandari curavit, in quorum capite icon, historiam illam representans, posita est cum praedicta narratione; quam, si suspicionem fabulae habuisset, numquam tanti ingenii vir effingi permisisset. His addite, quod domus Cartusiae pluries incendiis absorpta veteres scripturas habebat, ex quibus liquido de istius historiae veritate constabat; quae a pluribus lectae et visae fuerunt, prout etiam nos a senioribus monachis, quos in juventute nostra vidimus, didicimus; qui ab oculatis testibus id audierant, Et tandem haec traditio semper et ubique in Ordine, nemine umquam reclamante, viguit. Quis ergo non fateatur, talem traditionem esse firmis fundamentis innixam?

B
id tamen vera
ita factum,
non probat.

540 *Hactenus Massonus, proluxa sua hac oratione unice ostendens, traditione continua, quam, jam inde a S. Brunonis ejusque sociorum aetate inceptam, Cartusianorum alii ad alios transmississent, fieri potuisse, ut feratis de doctore damnato historiae usque ad Francisci a Puteo, qui eam, ligno incisam, editis a se anno 1510 Ordinis sui Statuta praefixit, cognitionem pervenerit. Verum id reipsa ita factum, nullo modo, ut consideranti patebit, probatum dat, quod tamen omnino erat necessum, ut quidquam pro prodigio adstruendo, seu potius pro vera jamque a rei gestae initio inchoata, qua haec Puteano innotuerit, traditione stabilienda consecreret. Fieri enim facile potest, ut, quod post trecentos amplius annos, a re gesta elapsos, jam inde ab hujus initio, uti a Massono fit, tradi potuisse asseritur, diu dumtaxat post tradi re ipsa inceptum, sicque non a vera traditione, sed ab incerto rumore trahat originem. Hinc non satis capio, cur Cartusianus noster anonymus Lucubrationis suae sapissime laudatae num. 47, sic scribat: Quod spectat ad Patrum traditionem, hanc satis superque solida ratiocinatione stabilivit R. P. (Innocentius le Masson scilicet) libro 1, cap. 1 dilucide luculenterque ostendens, omnes, quotquot fuerunt et sunt in orbe Christiano, Cartusienses nullam umquam aliam instituendae nostrae Religionis causam seu occasionem agnovisse praeter funestam hujus hominis anastasin, quam asserunt se accepisse ab antiquioribus, qui et ipsi eam a Patribus suis, ad quos a S. Brunone et sociis ejus, eorumque discipulis ac sequacibus per longam multorum annorum traditionem pervenerit, didicerunt.*

C
Chronogram-
phum, qui
primus rem
litteris man-
davit,

541 *At vero, etsi ita hic loquatur ille, tacite tamen agnoscit, Puteani aetatem, ad quam Parisiense prodigium traditione perducit Massonus, esse a re gesta remotiorem, quam ut huic illa, ut pote ex jam dictis dubii dumtaxat nominis traditio, fidem certam atque indubitata facere queat eo modo, quem Massonus assignat. Verbis enim proxime recitatis, ut longam illam traditionis deductionem contrahat, sequentia haec subdit: Verum ne res tam insolens et stupenda tamque ad credendum difficilis ex tam longa traditionis deductione plane videatur incredibilis, praesertim*

hominibus hujus seculi nequam, qui nihil fere credunt, quam quod, ut vulgari dicitur proverbio, in oculos intuentium prosilit, hoc argumentum, ex traditione petittum, quinque fere seculis, si ita loqui liceat, decurtabimus, hujusmodi traditionem non longiori quam sexaginta, aut ad summum octoginta annorum ductu ab obitu sociorum sancti Brunonis protrahentes, ut sequitur. Qui primus ex Cartusiensibus hanc historiam scriptis mandavit, vivebat circa annum MCCXX, vel etiam ante (ut inferius probabimus) id est, octoginta post annis et non multo amplius, quam obierat Stephanus Diensis, unus ex sociis sancti Brunonis, quem in nostris Annalibus videbimus adhuc fuisse superstitem circa annum MXXXVI. Nec impossibile est, quosdam alios ex septem primis Ordinis fundatoribus diutius vixisse. Quis enim inficias eat, inter eos quasdam, qui annum aetatis vigesimum quintum non attigerant, quando in solitudinem se receperunt, postmodum ad septuagesimum, aut etiam octogesimum vitae annum, Christi vero millesimum centesimum quadagesimum et ultra pervenire potuisse?

542 *Hic primus hujus historiae scriptor plures procul dubio monachos viderat, qui noverrant, aut saltem novisse poterant quosdam ex discipulis praefatorum septem Ordinis primipulorum; quos quidem discipulos vitam scimus protraxisse ultra annum MCC, ut sunt sanctus Artaldus, professor domus Portarum, qui ad fundandam Cartusiam Arveriae missus circa annum MXXXIII, postea ibidem factus Prior et ecclesiae Bellicensis episcopus, ac tandem redux apud Arveriam obiit anno MCCVI, annos natus centum quinque. Garnerius, dominus de Balmeto, confundator domus Majoravi, erectae anno MCXVI, qui, post mortem uxoris factus ibidem conversus, annum vidit millesimum ducentiesimum decimum quartum. Frater Aynardus conversus, professor Majoris Cartusiae, qui forsitan sanctum Brunonem viderat, cum constet ex Vita sancti Hugonis Lincoliensis, eum tantum obiisse anno aetatis suae centesimo vigesimo sexto, qui fuit annus Christi millesimus ducentiesimus quartus vel paulo amplius, ut ex eadem Vita, ab auctore coevo conscripta, discimus et suis locis fusius narrabimus. Constare igitur debet, praefatum scriptorem hanc potius accepisse historiam a monachis, qui cum his et aliis sociorum sancti Brunonis discipulis convixerant, (inter quos et annumerari potest R. P. Jancelinus Cartusiae Prior, qui post regimen annorum fere sexaginta obiit anno MCCCXXXI, quem et ipse noster auctor procul dubio agnoverat) quam « ex incerto credulae plebis rumore, et quorundam recentiorum fabulis, » ut nobis, tantumquam otiosis hominibus, objicit Launois.*

543 *Unde, quaeso, tunc temporis ille incertus remor nostris claustris dispergi potuit? Nonne potius ex iisdem claustris longe lateque paulatim diffusus fuisse dicendus est? Et quidem ab ipsorum Patrum alumnis, viris utique gravissimis et sanctissimis; quorum et successorum eorum fidem tanti faciebat Guilielmus Durandus, magni nominis et eruditionis auctor, ut in Speculo juris, quod Adriano V dicavit eo tempore, quo haec historia jam a nostris evulgata fuerat, censuerit « Regulam juris, qua nemini licet in sua causa testimonium dicere, non habere locum in Cartusiaris et Cisterciensibus propter eorum sanctimoniam. » Dum haec scribebat*

E
ab iis hanc,
qui S. Bruno-
nis sociorum
discipulis
convixerant,
didicisse,

F
annoque cir-
citer 1220
jam vixisse.
vult annali-
sta anony-
mus,

A scriberat Durandus, florebat in Ordine Boso, Prior Cartusiae, et Guillelmus de Hyporegia monachus ejusdem, qui ambo vel saltem eorum alter hujus in suis scriptis historiae meminerunt, ut mox dicemus. Hos certe, quos tam dignos fide existimabat Durandus, non sibi persuasisset huic anastasi sive commento, ut volunt adversarii, dedisse initium, ut Ordinis sui cunabula turgentibus buccis in populos concrepant ex tam insolito prodigio. Sed quam levis et puerilis sit hujusmodi vanitas, per se patet, quae profecto prius in ore calumniantium nos nata fuit, quam in corde nostrorum concepta. Licet enim istud fabula foret, aut ad fabulam accederet, non tamen minoris in Ecclesia Dei Cartusianum Religio haberetur, quam omnes norunt satis aliunde insignibus praefulgere praerogativis. *Hactenus Cartusianus noster anonymus, volens potissimum, scriptorem anonymum, qui primus ex Cartusianis prodigiosam doctoris Parisiensis anastasi litteris mandavit, contextoque a se primorum quinque Cartusiarum Chronico inseruit, sexaginta aut ad summum octoginta dumtaxat annis a sociorum S. Brunonis obitu seu jam inde ab anno circiter 1220 floruisse, remque ab ipsis horum discipulis, ac proinde vera traditione, non ex incerto credulae plebis rumore, accepisse.*

nec ab eo, ut verba,

B *544 Ratiocinium huc jam transcriptum, quo haec probare Cartusianus noster anonymus nititur, anonymus titidem Tractatus de S. Brunone, a Cartusianis hujatibus mecum communicati, auctor additionibus nonnullis amplificatum exhibet. Atque hic quidem, dum id facit, rem quamquam postea probare proponens, ait: Ut suo loco in Annalibus dicemus, alibique etiam hosce, veluti a se edendos, laudat. Hinc autem, quod hac occasione observandum duxi, non immerito dubitari potest, an Massonus supra laudatus, Ordinis sui Annales scripserit, Tractatum illum, e quo deinde a Cartusiano nostro anonymo in Annalium Cartusianorum librum IV hactenus non vulgatum nonnulla fuerint illata, non concinnarit. Ut sit, et ejus verba, ne quid, quod asserendae genuinae de prodigio Parisiensis traditioni suffragari utcumque queat, omisisse videar, huc transcribo. Sic habent: A fundatione Ordinis ad Bosis aetatem, qui domos S. Hugonis et Majoris Cartusiae cum toto Ordine rexit ab anno MCCCXXII ad annum MCCCXXIII, quo decrepitis decessit, altum in suis claustris silentium Cartusianenses tenuerunt, nec quicquam aut de sui Ordinis ortu, aut de mirabilibus, quae passim inter eos fiebant, sinebant proparari. Hoc de his testatur et amice conqueritur Petrus Venerabilis, Cluniacensis abbas: « Multa, » inquit, « in illo sacro Ordine miracula contigisse a pluribus accepi; sed ipsi humilitatis virtute, » qua semper servi Dei miranda opera sua, » quanto possunt nisu, occultant, vix aliquid » ex his prodere voluerunt. » Neque a Patrum tramite deflexisset Boso, nisi ad suum institutum a quorundam alterius Ordinis religiosorum calumniis vindicandum hujus humilis ac sancti silentii leges tamdiu servatas violare coactus fuisset, edito tractatu fusissimo sive suo marte, ut quidam volunt, sive suo jussu, usus nempe calamo Guillelmi de Hyporegia Cartusianensis Itali, viri docti, quem tribus circiter ante suum obitum annis ad majorem Cartusiam evocaverat.*

que huc

545 Hunc tractatum inscripsit a De origine Octobris Tomus III.

» et veritate perfectae Religionis » ad defendendum Ordinem Cartusiensem. Nihil in eo de tragico hominis damnati fine egit (neque enim tunc temporis haec quaestio mota fuerat) sed ad illius calcem voluit adjici Chronica de exordio Ordinis Cartusianensis, hanc historiam enarrantia, ab auctore incerti nominis, ejusdem tamen Ordinis professo, olim conscripta, quem propterea anonymi nuncupatione deinceps designabimus. Unum codicem tam Bosonis sive Guillelmi de Hyporegia Tractatum, quem, praefati anonymi Chronicon complectentem, e Montis-Dei Cartusia habuimus, sub initium seculi quarti decimi, id est, circa finem regiminis Bosonis exaratum, ut ex caractere colligimus; quod etiam nobiscum sensit vir quidam doctissimus et in hujusmodi characteribus versatissimus, quem Parisiis cujusdam amici interventu consulimus. Cum igitur Boso medio seculo decimo tertio nostrum professus sit institutum, non dubium est, quin auctor Chronici anonymus ipso sit paulo antiquior; quod etiam probari potest ex bibliothecae Colbertinae codice, in quo ejusdem Chronici exemplum reperitur exscriptum ante medium dicti seculi tertii decimi, ut nos Stephanus Baluzius, vir doctrina clarissimus et de quovis bene merendi studiosissimus, per litteras his verbis commonuit: « In codice 5806 est » quaedam tabula continens capita LI de perfectione et privilegiis Ordinis Cartusianensis. Est » imperfecta et incipit in capite XVI. Codex ille » est CPL. annorum, » id est, circa annum MCCCX. » Continet Chronicon de exordio Ordinis Cartusianensis » (Sic etiam in nostro codice inscribitur) » usque ad annum MCCCXXVII, quo obiit » Guigo. » Deinde sequitur Bernardus de contemplatione. Incipit. « Cum die quodam. » Verosimile est, apographum istud ex ipso aethographo, « quod modo periit, expressum » fuisse, et a quodam ex primis Cartusiae Parisiensis e majori Cartusia illuc allatum, quod » postea bibliothecae Thuanæ, tandem Colbertinae adscriptum fuit. »

AUCTORE
C. B.

546 Cum igitur hic anonymus suum Chronicon scripserit circa vel ante MCCXL, potuit ineunte eodem seculo fieri monachus, et idcirco hanc historiam accipere ab antiquioribus Patribus, qui eodem tempore superstites erant, ex quibus quosdam sociorum sancti Brunonis, et cum eo nostri propositi fundatorum discipulos fuisse constat, ut fuerunt B. Artaldus, qui, regente Ordinem sancto Anthelmo, Prior domus Arverriae effectus est, et deinde Bellicensis episcopus, tandemque, abdicatis infulis, vitam protraxit ad annum MCCVI, quo centenarius major in cella occubuit, et Aynardus conversus, Majoris Cartusiae professus, de quo res mirabiles narrantur in sancti Hugonis Lincolnensis Vita, ubi et dicitur sana mente obiisse aetatis suae anno centesimo vigesimo sexto, quatuor circiter post S. Hugonem annis, scilicet circa MCCIV. Quod vix credi posset, nisi qui illum cognovit, id scriptis asseruisset, ut suo loco in Annalibus dicemus. Hos inter annumerari merito possunt venerandi plane senes Bovo, S. Hugonis Lincolnensis, in Withamiensi Prioratu successor, licet annis in Ordine transactis multo major Jancelinus, qui matrem Cartusiam et totum Ordinem paulo post Basilium, S. Anthelmi successorem, sexaginta fere annis moderatus est; Guifridus, Cartusiae conversus, qui, anno MCCXII sexagenarius in Ordine, testatus est quibusdam

transcribitur,

AUCTORE
C. B.

in litteris, se vidisse fratrem Olmarum, Magni Guigonis tempore conversum, et qui procul dubio quosdam ex septem Ordinis fundatoribus noverat. Ab his igitur et quibusdam aliis ejusdem fidei et auctoritatis monachis hanc historiam noster anonymus, aut certe, qui eam ipsi Bosonique et ejus coetaneis retulerunt, potius acceperant, quam ex incerto credulæ plebis rumore, et quorundam recentiorum fabulis, ut objecit Launoius.

fidem faciunt,

547 Unde enim, quaeso, tunc temporis ille incertus rumor nostris claustris dispergi potuit? Nonne potius ex iisdem claustris longe lateque paulatim diffusus fuisse dicendus est, et quidem ab ipsis primorum Patrum alumnis, viris utique grayissimis et sanctis, quorum et successorum fidem tanti faciebat Guilelmus Durandus, magni nominis auctor, ut in Speculo juris, quod Adriano V eo tempore dicavit, quo primi florebant hujus historiae scriptores, censuerit. Regularum juris, qua nemini licet in sua causa testimonium dicere, non habere locum in Cartusianis et Cisterciensibus propter eorum sanctimoniam. Hos certe, quos tam dignos fide existimabat Durandus, non sibi persuasisset hujus anastasis narrationi, si commentum fuisset, ut volunt adversarii, dedisse initium, ut Ordinis sui incunabula turgentibus buccis in populos disseminarent ex tam insolito prodigio, ex quo, sive verum, sive falsum esset, nihil tamen gloriae aut dedecoris, nihil utilitatis aut damni suæ Religioni, satis abunde insignibus præfulgenti pietatis prærogativis, conferre poterant; nec credidissent, ut exprobrat Launoius, non satis illustrem Brunonis historiam, quæ jam illo eventu careret. Si enim tam ipsi, quam eorum posteri, amabant, ut quidam (*Columbius scilicet in sua de Cartusianorum initis Dissertatione num. 20*) pro nobis observavit, quæritabantque illustrata, et ad populi admirationem idonea dicere de Brunone, profecto longe illustriorem fecissent vitam ejus et maxime ad vulgus admiratione suspendendum aptam, si quæ de Paulo, Antonio aliisque, seu monachis seu anachoretis antiquioribus, legimus, affluisissent Brunoni et sociis ejus. At viri, veritatis amantes ac omnis fictionis osiores, ingenue, quod a Patribus audierant, de Brunone narra-
verunt juxta illud Moysis: « Interroga patrem tuum et annuntiabit tibi, majores tuos et dicent tibi. »

anonymus alter multum abdidit.

548 Itaque cum noster anonymus hanc historiam exscripserit ex ore narrantium, qui Brunonis socios noverant, vel saltem institutum nostrum professi fuerant ante seculum tertium decimum, id est, durante primo Ordinis nostri seculo, hinc sequitur, traditionem istam ultra sexaginta aut septuaginta post quorundam ex nostri Ordinis autoribus mortem annos autoritate scripturæ non caruisse: quod vix reperire est in multis sanctæ Ecclesiæ traditionibus. Quot enim (extra omnem comparationem loquor) quantaque fuerunt, non solum per unum, sed per duo, tria et adhuc plura secula ab Ecclesia credita, culta, servata, observata, quæ sola traditione, scriptis, nondum firmata, nitebantur? Unde nihil hostes ejus habuerunt, nec hodie habent antiquius, quam ipsius impugnare traditiones. Quibus etiam armis contra nos potissimè usus est Launoius, ut postea videbimus. Hactenus auctor anonymus laudatus, toto suo ratiocinio huc jam transcripto eo potissimum spe-

ctans, ut suadeat, anonymum primorum quinque Cartusiarum Priorum Chronici auctorem, qui primus Parisiense doctoris, tantisper rediivi sequæ damnatum publice vociferati prodigium in litteras misit, hausisse id se intellexisse ex ipsis primorum S. Brunonis sociorum discipulis, aut certe ex ejusdem instituti monachis, qui illud ex hisce audierant; quod postremum dumtaxat velle videtur ratiocinio suo pariter huc jam transcripto Annalium Cartusianorum libri quarti hactenus non vulgati auctor. Ambo sane, ut alterutrum suadeant, non immerito laborant. Quod si enim feralem historiam aut anonymum primorum quinque Cartusiarum priorum auctor, aut qui huic illam narrarunt, e sociorum S. Brunonis discipulis audierint, quis falsam eam pronuntiare facile audeat? Verum qui, anonymum primorum quinque Cartusiarum Priorum Chronici auctorem e probato adeo fonte narrationem suam hausisse, probant?

549 Cum igitur, inquit Tractatus de S. Brunone a Patribus Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor, hic anonymus (primorum scilicet quinque Cartusiarum Priorum Chronici scriptor) suum Chronicon scripserit circa vel ante MCCXI, potuit ineunte eodem seculo fieri monachus et idcirco hanc historiam accipere ab antiquioribus Patribus, qui eodem tempore superstites erant, ex quibus quosdam sociorum sancti Brunonis et cum eo nostri propositi fundatorum discipulos fuisse constat. Ita ille; a quo anonymus Annalium Cartusianorum libri quarti hactenus non vulgati auctor non multum abdidit. Qui primus, ait, ex Cartusianis hanc historiam scriptis mandavit, vivebat circa annum MCCXX; ac deinde, nonnullis interpositis, hic primus hujus historiae scriptor plures procul dubio monachos viderat, qui noverant aut saltem novisse poterant quosdam ex discipulis præfatorum septem Ordinis primipilorum; quos quidem discipulos vitam scimus protraxisse ultra annum MCC.... Constat igitur debet præfatum scriptorem hanc... accepisse historiam a monachis, qui cum his et aliis sociorum sancti Brunonis discipulis convixerant. Anonymum itaque primorum quinque Cartusiarum Priorum Chronici auctorem eo ipso tempore, quo aliquot e S. Brunonis sociorumque ejus discipulis in vivis superstites adhuc erant, vitam jam duxisse aut etiam Cartusianum jam fuisse professum, autumant, hincque ex his luctuosam historiam aut illum ipsum, aut certe eos, qui hanc ei narrarunt, hausisse. Verum an jam tum anonymum, qui primus prodigium Parisiense litteris mandavit, in vivis fuisse, aut etiam Cartusianum exstitisse, alicunde constat? Scriptorem illum ante annum 1230 scripturam manum verosimiliter non admississe, num. 12 et seqq. ostendi, nec plura de ejus ætate, seu tempore, quo vivere monachumve agere inceperit, disputare decreveram; verum cum duo, de quibus hic, scriptores jam inde, ut modo dictum, a sæculi tertii decimi initio anonymum, qui primus Parisiense prodigium litteris consignavit, in vivis fuisse velint, hincque præcipue illum hoc aut ex S. Brunonis ejusque sociorum discipulis, aut certe ex iis, qui hisce aliquando convixerant, didicisse contendunt, lubet modo adhuc, an anonymi dicti ætatem non nimium maturent, aut etiam an hunc jam inde a sæculi tertii decimi initio vixisse, utcumque probent, examinare.

Ast, chronographum illum jam tum in vivis egisse,

E

550 Annalium Cartusianorum libri quarti hactenus non vulgati auctor anonymum quidem illum,

nec ratiocinio bene longo.

A *tum, quod Chartularii in Cartusia exstantis, circa cuius principium litteræ papales (Urbani II) et Siguini instrumentum (tum hoc, tum illæ infra recitabuntur) inveniuntur, mentionem faciat, anno circiter 1131 Chronicon suum non scripsisse, nobiscum (adi num. 12) omnino sentit; verum quo illum equidem jam inde ab anno circiter 1220 vixisse probet, sequentem disserit in modum: Hunc tamen (anonymum nempe primorum quinque Cartusie Priorum Chronici auctorem) coniecimus vixisse ante tempora reve-rendi patris Bosonis, qui, circa annum mclcx Ordinem nostrum ingressus, Cartusie regimen iniiit anno mclxxvii. Quam conjecturam sic stabilimus ex Chartulariis, quæ nunc habemus in Cartusia. Ibi enim duo reperiuntur, unum sub regimine R. P. Francisci a Puteo, et illius cura confectum anno mviij, continetque duo volumina, in quorum priori sub finem, non circa principium, ut dicitur in citato Chronico, sunt litteræ præfatæ Urbani II. Instrumentum vero Siguini ante describitur, sed multum post medium. Unde liquet, auctorem tractatus non meminisse hujus chartularii. Et revera codex Thuaneus, quem omnes consulere possunt, licet nostro codice recentior, longe ante hoc chartularium exaratus est. Alterum Cartusie chartularium tribus ex voluminibus conflatum erat, quorum primum ultimo incendio periit, ut nobis cum dolore affirmant officiales Cartusie; alia duo adhuc asservantur illæsa et integerrima diversis characteribus exarata; quorum prius, quod fuit secundum, talem præfert titulum ad frontem indicis chartarum in eo contentarum: « In hoc volumine continentur chartæ et litteræ domus Cartusie ad comitatum Sabaudie » pertinentes. »*

quod integrum

B 531 Deinde ad verticem primi folii, quod continet primum instrumentum, datum anno tantum mcccii, sic legitur: « Hic incipit chartularium novum de comitatu. » Ex his verbis « Chartularium novum » intelligimus quoddam aliud fuisse antiquius, quod etiam olim periit. Secundum hujus voluminis instrumentum datum est anno mcccvi. Deinde sequuntur multa alia diversis temporibus transacta ab anno mccvii ad annum mcccxxvi, uno excepto dato anno mcccxxi, sed quod in folio separato describitur. C Cum igitur charta, quæ hoc volumen inchoat, data sit anno mcccii; charta vero recentior sit anno mcccxxvi, hinc recte colligimus, idem volumen fuisse compositum sub regimine et cura Aymonis Prioris Cartusie, qui præfuit ab anno mcccxii ad annum mcccxxx; et quidem post deplorandum illud incendium, quod accidit anno mcccxx; cuius flammis cum forsant antiquius chartularium fuisset consumptum, novum describi curavit R. P. Aymo. Alterum volumen, quod erat tertium, pluribus etiam scriptum est manibus, quarum tamen nulla videtur recentior characteris prioris voluminis; unde et colligimus, illud fuisse inchoatum sub eodem Aymone et continuatum sub ejus successoribus usque ad annum mcccxlvi, quo datum est instrumentum recentius hujus voluminis; quod etiam coniecimus ex his verbis ad caput Indicis apposis in hunc modum: « Ligetur istud chartularium ex integro cum postibus, quando videbitur esse satis grossum et perfectum; et postea incipiatur » aliud. » Deinde sequuntur bullæ summorum Pontificum ab Alexandro IV ad Joannem XXII

inclusive. Post quas alio characterè describuntur instrumenta, quorum primum datum est anno mccc, cui talis præfigitur inscriptio: « Hic » incipit Chartularium novum de Delphinatu. »

532 Denique indiscriminatim, ut in priori volumine, inseruntur chartæ et litteræ ab anno mcccv ad annum mcccxlvi. Et in quibusdam transumptis quædam etiam antiquiores, ut sunt litteræ sancti Hugonis Gratianopolitani et aliarum. Sed in neutro amborum voluminum reperiuntur bullæ Urbani II et instrumentum Siguini abbatis. Non est igitur dubium, quin et primum ejusdem Chartularii volumen, quod nunc desideratur, procurante eodem R. P. Aymone, descriptum fuerit, in quo, si adhuc extaret, forsant præfatæ bullæ et Siguini instrumentum reperirentur, quod tamen non constat. Sed licet id daremus, non sequeretur, idem esse, de quo loquitur auctor noster anonymus. Imo ex duobus sequentibus voluminibus, quæ dicta fuisse nova, vidimus, consequens est, hoc quoque primum volumen recens fuisse tunc temporis. Ac proinde aliud fuisse ab eo, quod flammam incendii anni mcccxx devorasse credimus. Sed hæc omnis dubitatio adimitur ex tractatu R. P. Bosonis « De Origine et veritate perfectæ Religionis, » in quo Chronicon nostri anonymi de exordio Ordinis Cartusienis totum reperitur insertum. Cum enim Boso præfuerit domibus Vallis sancti Hugonis et Majoris Cartusie ab anno mcccxxii ad annum mcccxxiii, quo decessit; inde liquet chartularium, in præfato Chronico citatum, ante Bosonis tempora fuisse conscriptum, ac propterea ipsum auctorem etiam ante annum mcccxxii floruisse, cujus vitæ tempus assignantes circa annum mcccxx, nullum inde nos subire vituperium putamus, cum etiam potuerit aliquot ante annos vixisse, ac etiam vidisse beatum illum senem Jancelinum, Priorem Cartusie et alios plures monachos, discipulos discipulorum sancti Brunonis aut etiam sociorum ejus. Ita Cartusianus noster annalista anonymus, Operis sui loco non uno etiam indicans, chronographum anonymum, quem jam inde ab anno 1220 aut etiam citius in vivis fuisse, hic statuit, ab hoc ipso etiam anno aut citius suam de primis quinque Cartusie Prioribus lucubrationem elaborasse. Verum in toto ejus huc jam transcripto ratiocinio nihil omnino occurrit, quod evincat, chronographum illum anonymum seu primorum quinque Cartusie Priorum Chronici auctorem anno illo inter vivos jam egisse, aut, si id ita habuerit, Chronicon suum concinasse.

533 Fac enim Chartularium, cujus in hoc, veluti Pontificias Urbani II litteras et Siguini abbatis instrumentum in capite præferentis, meminuit, non esse illud, quod, curante Aymone Cartusie Priore, post annum 1520 fuit conscriptum, sed aliud antiquius, quod V. G. jam inde ab anno 1120 aut etiam, si velis, citius fuerit confectum, hinc consequens erit, ut chronographus anonymus, qui illud laudavit, jam inde ab eodem etiam anno aut in vivis fuerit, aut dictam lucubrationem suam adornarit? Cum Chartularium antiquius, quod Pontificias Urbani II litteras et Siguini abbatis instrumentum complectebatur, anno demum 1520, quo Cartusie incendium accidit, flammis fuerit fortassis consumptum, aut certe citius perisse, non constet, ut quid id chronographus anonymus, etiamsi anno demum 1290 aut etiam nonnihil serius scriptioni manum admoisset, laudare

AUCTORE
C. B.

hic recitatur,

E

F

anonymorum
illorum prior,

AUCTOR
C. B.

laudare non potuerit? Nec quidquam ad rem facit, quod Cartusianus noster anonymus (ad eius verba proxime recitata) adiungit de Bosone, qui ab anno 1272 usque ad annum 1515 domibus Vallis sancti Hugonis et Majoris Cartusiae praefuerit. Fuerit enim reipsa, quod in suo quinque primorum Cartusiae Priorum Chronico auctor anonymus laudat, Chartularium ante Bosonis aetatem conscriptum, hinc tamen consecratum nondum erit, ut ante hanc pariter seu ante annum 1272 anonymus is scriptor floruerit, suamque lucubrationem adornarit. Quid ni enim, ut diu etiam post hunc annum scripsisset, Chartularium multo ante confectum nequirit laudare? Adhuc ex eo etiam, quod Boso concinnato aut a se ut jussu suo, qui De Origine et veritate perfectae Religionis inscribitur, Tractatus primorum quinque Cartusiae Priorum Chronicon integrum inseruerit, consequens nequiritiam est, ut hujus auctor anonymus ante annum 1272 id exararit.

nec rationibus, quae hic proponuntur,

B

554 Boso enim, ut Tractatus de S. Brunone a Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor modo hic transcriptis verbis docet, tribus dumtaxat annis ante obitum suum, qui anno 1515 evenit, Tractatum proxime laudatum aut ipsemet scripsit, aut conscribi fecit; nihil autem impedit, quo minus in hunc quinque primorum Cartusiae Priorum Chronicon, ut ut id auctor a decem dumtaxat aut etiam paucioribus annis concinnasset, potuerit inferri. Fuisse itaque hanc lucubrationem anno circiter 1220 aut etiam citius elaboratam, nihil plane ex omnibus, quae verbis proxime recitatis ab Annalium Cartusiensium libri quarti auctore anonymo adducuntur in medium, evincit. Imo vero ne quidem ex hisce ullo modo etiam consequitur, ut lucubrationis ejusdem auctor anonymus jam inde ab eodem dicto anno 1220 aut etiam citius inter vivos agere jam coeperit. At vero anonymus Tractatus de S. Brunone a Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor, riam aliam ingreditur, quo probatum det, eundem primorum quinque Cartusiae Priorum Chronici auctorem anonymum ab anno circiter 1220 vixisse, imo jam tum Cartusianum fuisse professum, ac proin, quae de Prodigiosa doctoris Parisiensis anastasi memorie prodit, e S. Brunonis sociorum discipulis, aliisve saltem, qui rem ex hisce audissent, intelligere potuisse aut etiam reipsa intellexisse. Ait ergo, primorum quinque Cartusiae Priorum Chronicon, non quidem jam inde ab anno 1220, sed saltem ab anno circiter 1240 fuisse exaratum, ac proin hujus auctorem jam inde ab anno 1220 non tantum vixisse, sed et Cartusianum fuisse professum. Verum an rem utcumque evincit? Chronici illius exemplar, quod in Bibliotheca Colbertina asservatur, Stephanus Baluzius epistola ad Cartusianos data ab annis quadringentis quinquaginta, ac proin, cum haec saeculo praeterito, ad finem fere jam profecto, scripta sit, anno circiter 1240 scriptum edocuit. Ita quantum ad substantiam, quem proxime laudari, Tractatus de S. Brunone a Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor anonymus.

posterior evincit.

555 Verum unde illud Chronici dicti exemplar tantae antiquitatis esse rescivit Baluzius? Id sane vir clarissimus, ut sibi hac in re fidem faceret, debuisse adungere. Reor ego, unice illum e characteribus, quibus idem Chronici exemplar scriptum esset, tantam illius, quantam asserit, antiquitatem collegisse. Verum etsi quidem e characteribus, quibus antiqua monumenta exarata

sunt, saeculum propemodum, quo exarata sunt, determinari utcumque queat, quo tamen inde etiam annum circiter, quo exarari ea contigerit, sat certo determinet? Qualecumque igitur fuerit de tempore, quo, quod in bibliotheca Colbertina asservatur, primorum quinque Cartusiae Priorum chronici exemplar scriptum sit, Stephani Baluzii judicium, dubium mihi aequae ac ante manet, an Chronicon illud triginta aut etiam quadraginta annis serius, quam hic statuat, scriptum non sit. Nec dubium illud mihi adimit, quod, ut Cartusianus proxime hic laudatus Lucubrationis suae num. 24 docet, Majoris Cartusiae chartularium, quod in Chronico, de quo hic, laudatur, anno circiter 1240 verosimiliter fuerit confectum. Ut quid enim hoc a Chronici auctore, diu dumtaxat post, imo triginta aut quadraginta etiam annis serius scribente, laudari non potuerit? Jam vero, cum haec omnia ita habeant, dubiumque proinde sit, an anonymus primorum quinque Cartusiae Priorum Chronici auctor non tunc primum, cum jam uno alterove decennio saeculum decimum tertium medium esset elapsum, florere inceperit, dubium pariter sit, necesse est, an primorum S. Brunonis sociorum discipulos, atque, qui hosce in Cartusienso Instituto proxime sunt secuti, videre potuerit, discereque ex iis, quae, ut communiter creditur, primus omnium de prodigiosa doctoris Parisiensis anastasi litteris mandavit.

D

E

556 Atque hinc porro jam sit, ut ambigendum sit, verane traditione, seu an ab ipsomet S. Brunone ejusque primis sociis, rei gesta synchronis, seu viva voce seu alio quovis modo fuerit feratis de doctore damnato narratio ad posteros transmissa, a quibus deinde ad sequioris aetatis Cartusianos ac tandem ad anonymum, qui eam primus omnium litteris consignavit, pervenerit. Quod cum ita sit, manet Parisiense prodigium pro parum verisimili habendum, maxime ob universale scriptorum omnium antiquorum de hoc silentium, quos inter, ut jam supra docui, nonnulli verosimiliter sunt qui illud, si fuisset, scilicet, scilicetque commemoraturi fuissent. Atque ita sane in opinione, qua primorum quinque Cartusiae Priorum chronologus jam inde ab anno circiter 1220 non vixisse, nedum Cartusianum egisse, statuitur, res sese habet. Nec aliter etiam sese haberet, etsi eum jam tum in vivis egisse Cartusianumque fuisse professum, tantisper daremus. Etsi enim illum, si jam inde ab anno circiter 1220 Cartusianus exstiterit, feralem de doctore damnato narrationem e sociorum S. Brunonis discipulis, aut certe ex iis, quibus hi illam retulerant, intelligere potuisse, bini scriptores anonymi verbis suis proxime recitatis recte doceant, id tamen reipsa factum, nequiritiam probant. Rem quidem potius ex hisce, quam ex incerto credula plebis rumore dilicite laudatum chronologum, existimandum indicant; ast, praeterquam quod nec illa ratione probatum dent, contrarium existimandum videtur, tum quod, unde narrationem suam hauserit, non edicat, idque nihilominus, si e probato adeo fonte eam hausisset, verosimiliter, ut num. 529 jam docui, fuisset facturus, tum quod prodigium Parisiense narraturus dicit: Tale ibi (Parisiis nempe) prodigium dicitur accidisse, sicque ambigenti potius quam asseverantis in modum de horrenda historia loquatur, de qua tamen, si ei vel a sociorum S. Brunonis discipulis, vel ab iis, qui eam ex hisce audivissent,

Neque si res secus foret, vera inde illum

F

sent.

A sent, fuisset relata, dubitaturus verosimiliter non fuisset.

traditione didicisse prodigium, constaret.

557 Adhæc anonymus quinque primorum Cartusiarum Priorum chronologus, utut jam inde ab anno circiter 1220 vixisse statuatur, quadraginta equidem et centum circiter annis a prodigio Parisiensi abfuerit; etsi autem subinde quidem contingat, ut, quæ a scriptoribus non synchronis memoriæ produntur, vera ad hosce traditione pervenisse sint credenda, id tamen locum vix obtinere potest, quando, uti hic fit, quæ narrantur, sunt hujusmodi, ut, si contigissent, a scriptoribus etiam synchronis verosimiliter commemorata fuissent, nec tamen ab horum ullo commemorata inveniuntur. Nec quidquam ad rem facit, quod de Ecclesiæ traditionibus addit Tractatus a Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor; cum enim, quæ traditionibus hujusmodi accepta fuerit, diu fuisse, imo per unum, duo, tria aut etiam plura sæcula in Ecclesia credita, culta et observata dicat, de traditionibus Divinis et Apostolicis indubie loquitur; Quemadmodum autem nihil (verba sunt Papebrochii nostri in suis ad Exhibitionem errorum Responsonibus articulo 49, num. 11) pro Divina et Apostolica traditione recipitur, quod ex sanctis Patribus non probatur ipsorum ætate fuisse observatum in Ecclesia universali, tamquam ab initio sic traditum; ita nec humanas, præteritas ut tales, prudenter admittimus, quæ vel cum certioribus auctoritatibus pugnant, vel nequiverint ab antiquioribus non attingi aliquando, si veræ forent. At vero, inquit, unde ergo de Parisiensi prodigio, si traditione vera acceptum id non sit, ortus esse potest incertus, de vult Launois, in Cartusianorum claustris rumor? Illudne hi forsitan confinxerint? Ita fere etiam bini Cartusiani anonymi supra laudati. Verum, etsi id anonymus primorum quinque Cartusiarum Priorum chronologus vera traditione non didicisse statuatur, consequens tamen hinc non fit, ut id vel ex incerto rumore vel e Cartusianorum antiquorum figmentis acceperit. Quid si enim horrenda damnati historia non publice, sed intra privatas defuncti ades coram paucis acciderit, temporisque deinde lapsu in adjunctis, nullo licet interveniente figmento, fuerit corrupta? Fieri sane id potuisse, ex infra dicendis patescet, uti et modus, quo factum esse queat.

§ XXI. Alia quædam facientia pro prodigio, quo doctor Parisiensis, sese damnatum, adstanti multitudini publice e feretro denuntiavit, rationem momenta afferuntur, et an ex his tandem illud verosimile utcumque non fiat, examinatur.

E judicii infernique timore eremum

Quod e titulis funebribus, queis Sancto nostro ecclesiæ monasteriaque diversa parentarunt, nonnulli, eum e divinarum judiciorum infernique

timore in eremum secessisse, haud obscure dicent, hinc, in illis ad luctuosam damnati doctoris historiam alludi, anonymus Tractatus de S. Brunone a Cartusianis hujatibus mecum communicati auctor conjicit; quod si autem ad feralem eventum reipsa in dictis Titulis alludatur, consequens est, ut hic non tantum acciderit, verum etiam ut publice acciderit, utpote quem aliquin ecclesiæ monasteriaque, quorum ii sunt, perspectum haud habuissent. Ne quid itaque, quod prodigio Parisiensi utcumque favere, videri potest, inobservatum præteream, laudati auctoris anonymi verba, memoratam conjecturam completentia, una cum titulis funebribus, quibus hanc ille superstruit, huc transcribo, deinde etiam, quæ mea hac de re sit opinio, adjuncturus. Sic habent: Veram illius (S. Brunonis videlicet) secessus in eremum causam nulli ita apprime cognoscere potuerunt, quam ecclesiæ, in qua Sanctus olim egerat canonicum, Sanctæ Mariæ Remensis canonici, qui eam suo Titulo, qui inter edendos locum 54 tenet, sic insinuant:

« Judicis examen venturi Bruno pavescens
» Mundanas contempsit opes, eremumque
» petivit;
» Atque suavis ibi fructus emisit odoris,
» Ad Christum revocans, quos gloria vana
» fefellit. »

559 Radulphus Viridis præposituræ dignitate alisque, qui huc in ea ecclesia tum gaudebat, qui forsitan hujus Tituli auctor ad invitationem, qua paulo ante per epistolam ad monasticum habitum ex voto induendum a Brunone incitatus fuerat, tacite alludit his verbis « Ad Christum revocans, quos » gloria vana fefellit. » Ecclesiæ Remensi adstipulatur particularis ecclesia S. Bartholomæi in monte Or, non longe ab eadem urbe dissita, cujus elogium, inter Titulos funebres edendos ordine 63, totum est de mortis et inferni horrore, quo territus Bruno dicitur eremum penetrasse.

« Orbis amarescens claudescit pondere mortis,
» Et trahit ad speciem humanæ per devia
» sortis.
» Mergit et exilio propriorum quæque tabescens;
» Unde tumescis homo miser hac ætate senescens;
» Fonte Carybdineo mergeris ad ultima finis;
» Ac cinis in cineres solveris ut umbra lucernis,
» Est labor ejus amor, et inextricabilis error,
» Defectu cujus animam complectitur horror;
» Postquam nudata fuerit de carcere carnis
» Vel satanæ ducibus huc circumsepta catervis.
» Quod metuens animosus in hoc discrimine Bruno
» Servitio penetrat eremum certaminis uno,
» Linqvit opes mundique decus, ne gloria
» pœna
» Fiat in interitum etc. »

560 Simile quid primariæ ecclesiæ Parisiensis canonici amico Brunoni parentantes (Titulo nempe inter recudendos 109) succinunt.

« O vos mundani, qui re gaudetis inani,
» Spernite culturam carnis subito perituram.
» Corpus enim vastum varia pinguedine partum
» stum

» Quo

AUCTORE C. B. petisse in S. Mariæ Remensis,

E

alisque, qui huc

F

transcribuntur, titulis funebribus